

KOLUMBIJSKÝ VNITŘNÍ KONFLIKT

Březen 2022

KOŘENY KONFLIKTU

- Dlouhodobě rozpolcená společnost
- 1948 – po zavraždění liberálního politika Gaitána – období „La violencia“ – během o něco více než dekády odhadem 200.000 obětí
- Období naprostého chaosu ve městech i na venkově (v čele ozbrojených skupin např. poručík Upír či Postrach údolí)
- Vytvořeno podhoubí pro současný konflikt
- Od roku 1948 prakticky nepřetržité boje na kolumbijském území

OBDOBÍ PO VIOLENCII

- 1957 svržen generál Rojas Pinilla, jehož diktatura stabilizovala situaci po La Violencii
- Sitegská smlouva – vytvoření Národní fronty - rozdělení moci mezi konzervativci a liberály 50:50
- Komunisté zůstávají ve svých rolnických republikách – nejznámější Marquetalia
- 1964 – Marulanda zakládá FARC
- Prakticky zároveň vzniká i ELN

OBČANSKÁ VÁLKA???

- Symbióza narkomafie, terorismu a organizovaného zločinu
- Velký počet obětí
- Velký počet aktérů
- ALE – neexistence etnických, regionálních či religiózních cleavages!
- Navíc drtivá většina Kolumbijců podporovala státní instituce v boji proti guerillám (a dříve paramilitárům)

FARC

- Vznik v šedesátých letech, ne příliš početná nárůst v osmdesátých a devadesátých
- Za Pastrany dosáhly maxima – 18. 000 členů
- Nyní naprosto neodhadnutelné (stále nějak aktivní)
- Těžce je poznamenala smrt Marulandy, Reyese a dalších lidí z vedení, v listopadu 2011 Alfonso Cano
- Záchrana Ingrid Betancourtové – důkaz o schopnosti infiltrace tajných služeb
- Posléze dezerce, chybí vedení, chybí ideologie – čím dál blíže drogovému byznysu
- 2012-2016 - vyjednávání s vládou

KONEC STUDENÉ VÁLKY

- Došlo k přitvrzení konfliktu:
- 1) Narkotrafika a kriminalita + FARC odideologizovaná
- 2) Mírový proces inicializovaný prezidentem Betancourtem selhal (1982-86)
- 3) FARC vytvořila politické křídlo, Union Patriótica, ale její členové byli dále systematicky likvidováni
- 4) Přiblížení FARC k narkotrafice
- 5) Došla podpora od sovětského bloku

GENE THORP/THE WASHINGTON POST

UNIÓN PATRIÓTICA

- Snaha FARC etablovat se v rámci kolumbijského politického systému v druhé polovině 80. let
- Podařilo se jim získat místa v Senátu i Sněmovně reprezentantů
- Dlouhodobě se UP neuchytila, především vzhledem k systematické likvidaci členů – např. prezidentský kandidát Jaime Pardo
- Zabito přes 1000 členů

ELN

- Mučedník Camillo Torres (teologie osvobození), k tomu kubánský marxismus
- Výrazně menší než FARC
- Spíše než na rozsáhlé operace se soustředili na subverzní akce
- V jednu chvíli se mluvilo o možném spojení s FARC
- Nyní okolo cca 2.000 lidí
- Vyjednávání s Uribeho vládou, ale nikam nevedlo
- Dříve stáli mimo obchod s drogami, ale v poslední době do něj stále zapojenější
- Od roku 2017 mírová jednání, ale z těch odstoupili

MÍROVÉ ROZHOVORY

- Probíhaly na Kubě za participace Norska od roku 2012
- Mezi lidmi podpora
- Uzavírání dohody se protahovalo, ale v roce 2016 uzavřena – skoro 300 stran
- Rozdílné pohledy ze strany vlády a FARC byly především na odzbrojení
- Méně problémové byly pozemkové reformě a participaci rebelů v politice po ukončení konfliktu
- ELN začala vyjednávat v únoru 2017
- Prezident Santos získal Nobelovu cenu za mír v roce 2016

REFERENDUM, KTERÉ SELHALO

- Dohoda vlády a rebelů měla být schválena v parlamentu
- 2. října 2016 ji však občané odmítli – proti 50,2 procent – relativně nízká účast – 37 procent
- Největší obavy byly že nebudou potrestáni významní povstalci – nedostatek spravedlnosti
- Hlavní postavou protikampaně byl Uribe

PLÁN B

- Vláda ještě v roce 2016 představila novou dohodu s rebely
- Opozice ji kritizovala, že je příliš podobná odmítnuté
- V listopadu a prosinci 2016 schváleno oběma komorami parlamentu
- Timošenko - "Ať slovo je jedinou zbraní Kolumbijců,"
- Otázka praktické implementace stále validní – problém třeba u pozemkové reformy
- FARC totálně propadlo v parlamentních volbách 2018 – 0,33% hlasů.
- V půli 2019 malá část exkombatantů ohlásila návrat ke zbraním

ZAČLEŇOVÁNÍ BOJOVNÍKŮ FARC DO BĚŽNÉHO ŽIVOTA

- Je to složité, demobilizovaly tisíce lidí
- Státní příspěvek do začátku – ale obecně nedostatečné financování
- Stigma minulosti
- Pokusy kriminálních organizací „draftovat“ bývalé bojovníky

AUC

- Byly třetí nestátní silou v Kolumbii
- Vznikají ze soukromých armád narkobaronů
- Nazývání též „paramilitares“
- Tvrdé útoky na guerilly
- Postupně odzbrojovány (Zákon spravedlnosti a míru)
- Extradice lídrů AUC do USA
- Skandál „parapolitica“
- Zapojení do organizovaného zločinu - Urabeños

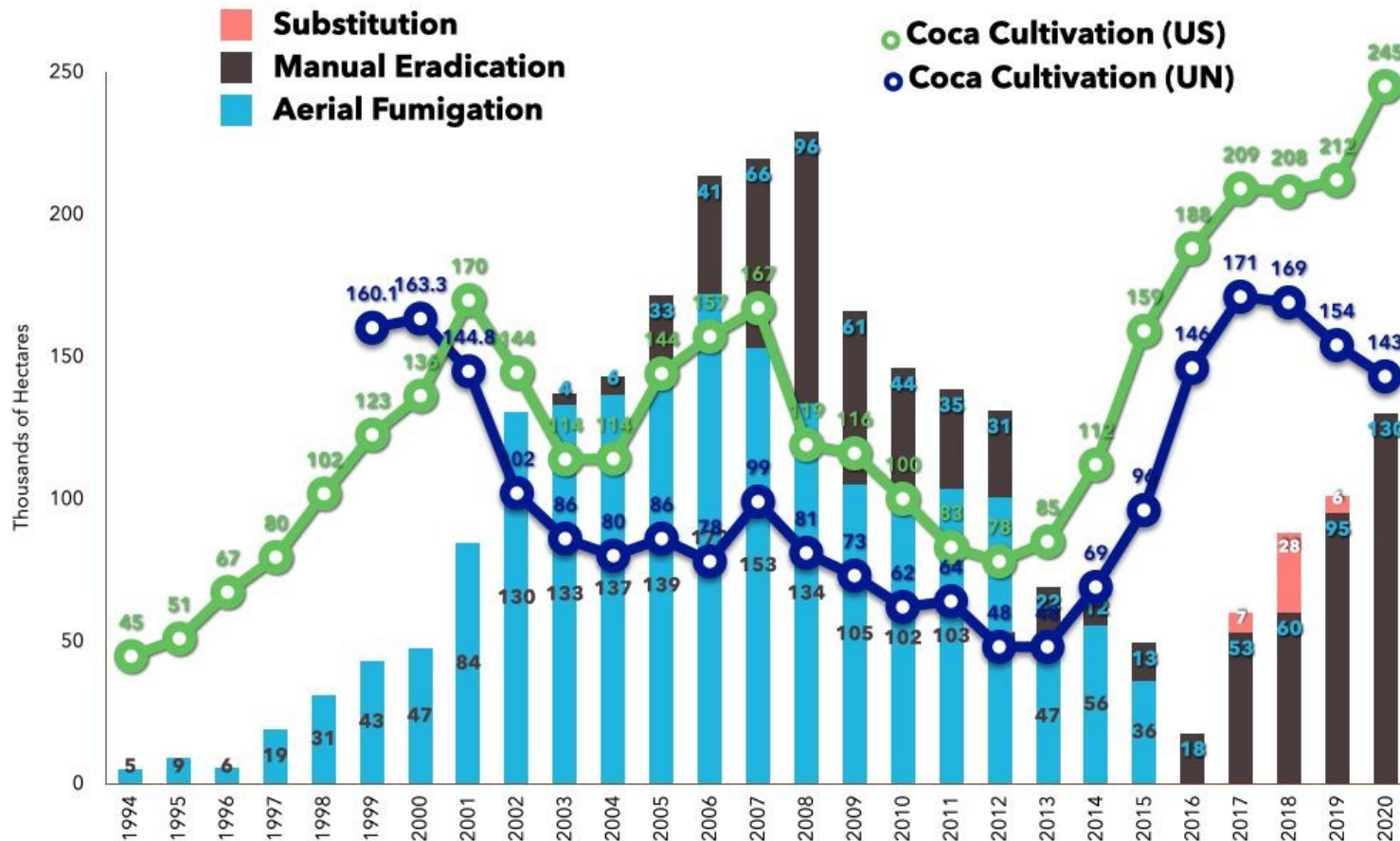

NARKOMAFIE

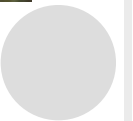
- Od 70. let vyrůstá velice rychle prakticky z ničeho, velmi mocná
- Především kartel z Cali (bratři Orejuelové) a Medellínský kartel (Escobar)
- Strach z vydání do USA vyvrcholil u MK otevřeným bojem s vládou „narcováka“ – začíná atentátem na ministra Laru Bonillu
- V polovině 90. let velké kartely rozprášeny

Coca Cultivation and Eradication

Sources: U.S. Department of State <<http://1.usa.gov/1eAAuTY>>, White House <<http://bit.ly/39s5mNd>, <http://bit.ly/32scXYK>>
 UNODC <<http://bit.ly/2n3zKc5>, <http://bit.ly/2kOXnFK>, <https://bit.ly/2UUq2YP>>, CGFM <<http://bit.ly/2HIAEFj>>, Defense Ministry <<http://bit.ly/2J4Jqdr>>.

STÁVAJÍCÍ VÝVOJ ERADIKACE

- Rozvoj kapacit pro manuální eradikaci
- V roce 2019 zničeno cca 100.000 ha koky
- Nicméně plocha se prakticky nemění, zůstává okolo 200.000 ha – schopnost vytvářet nové plantáže a obnovovat staré
- Kapacita pro výrobu cca 950 tun kokainu
- Tlak na návrat ke sprejování

NARKOMAFIE PO KARTELECH

- Po pádu kartelů fungování na bázi menších jednotek – často v něm fungují bývalí paramilitáři
- K transportu potřeba mexické kartely – obrovský dopad na mexické bezpečnostní prostředí
- Postupné oslabování – ještě 2005 70 procent světové distribuce kokainu
- Ke konci roku 2015 se Kolumbie dostala v produkci koky opět před Peru, které vedlo od 2013
- Bolívie

CÉSAR GAVIRIA (90-94)

- Úspěšné období, likvidace některých guerillových seskupení (Lidová osvobozenecká armáda, Hnutí 19. dubna)
- Likvidace Escobara a oslabení kartelu z Cali

NARCODEMOKRACIE

- Termín použit proti prezidentu Sámperovi
- Jeho kampaň sponzorována penězi od narkomafie
- Nepodařilo se ho odvolat, nicméně slabé volební období, nárůst aktivity guerill

ANDRES PASTRANA

- Zvolen v roce 1998
- Krátce po zvolení setkání s Marulandou
- Vytvoření demilitarizované zóny o velikosti 42.000 km² – naprosté selhání mírového procesu
- Nárůst počtu příslušníků FARC
- Na druhou stranu obrovské posílení armády a získání peněz od USA v rámci Plan Colombia (od roku 2000 USA poslaly do Kolumbie 9 miliard dolarů)

ALVÁRO URIBE

- Nesmlouvavý konfrontační postoj proti guerillám – Plan Patriota
- Silná vazba na USA
- Posilování ozbrojených složek
- Poměrně široká podpora veřejnosti, obhájil mandát
- Spory s okolními zeměmi – Ekvádor, Venezuela
- Dodnes extrémně silná osobnost kolumbijské politiky, vliv na prezidenta Duqueho

JUAN MANUEL SANTOS

- Bývalý ministr obrany, spojen s úspěšným tažením, ale i skandály – v roce 2009 rezignoval
- V srpnu 2010 nastoupil do úřadu
- Značné zlepšení vztahů mezi Kolumbií a Venezuelou
- V září 2010 zabit Mono Jojoy, listopad 2011 Alfonso Cano
- Zprvu pokračování Uribeho tvrdé linie, nicméně poté začal s rozhovory
- 2014 obhájil mandát

IVÁN DUQUE

- Vítěz voleb v roce 2018 – protikandidát Gustavo Petro – někdejší člen M-19
- Výrazně podporován Uribem
- Sliboval znovuotevřít mírovou dohodu
- Spor o Jurisdicción Especial para la Paz – v dubnu 2019 poražen Kongresem
- Nyní nepopulární, disapproval rate okolo 75% - problém zásahům proti demonstracím, pokračující násilí v zemi, Covid-19

VOLBY 2022

- V primárkách a parlamentních volbách úspěch pro Gustava Petra – bývalý guerillero (M-19)
- Kolumbie má dlouhou tradici konzervativních prezidentů, Petro by znamenal zásadní změnu kurzu
- Protikandidátem především Frederico Gutierrez
- Kongres je po volbách rozdělený, bude to problém pro jakéhokoliv kandidáta

VNITŘNÍ PŘESÍDLENÍ

- Týká se téměř 6 milionů osob
- V posledních letech pozitivní progres
- Problematické umístování lidí, nestejný nápor na různé regiony
- Po konfliktu otázka restitucí – snahy české vlády pomoci

